

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	J.H. Greeven	Datum	26 oktober 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	11745756
E-mail	j.greeven@utrecht.nl	Onderwerp	Voortgang Islamitische begraafplaats Tolsteeg
Bijlage(n)	concept-IPvE	Beleidsveld	Openbare ruimte

Geachte leden van de raad,

Met deze brief brengen wij u graag op de hoogte van de voortgang van de realisatie van de islamitische begraafplaats Tolsteeg. Op [29 maart 2023](#) hebben wij u voor het laatst geïnformeerd hierover.

Inleiding

Utrecht streeft ernaar om een inclusieve stad te zijn. Een stad waar iedereen wordt gezien, gehoord en gewaardeerd en in vrijheid en veiligheid zichzelf kan zijn. Een stad waar iedereen kan leven op de manier die het best past bij hen, ook als dat leven helaas voorbij is. Door het realiseren van deze islamitische begraafplaats wordt het voor heel veel Utrechtse moslims mogelijk om in hun eigen stad begraven te worden, in overeenstemming met de islamitische begrafenisgebruiken. Voor familie en vrienden om hen te bezoeken, herinneringen op te halen en het leven van deze persoon te vieren, dicht bij huis. Een begraafplaats die de stad completer maakt, door iets te realiseren dat door velen werd gemist in de stad. We vinden het daarom belangrijk om als gemeente medewerking aan dit initiatief van de Verenigde Utrechtse Moslims (VUMO) te verlenen.

Dit doen wij in Utrecht voor het eerst. Daarbij kijken we naar en leren we van de ervaringen van andere gemeenten, maar we zien ook dat elke stad en elke locatie een eigen dynamiek kent. De Utrechtse situatie is uniek en daarmee ook complex vanwege het gebrek aan vergelijkbare projecten in het land. Gemeente en de initiatiefnemers (VUMO) zijn hierin sterk van elkaar afhankelijk. Het proces geven we daarom stap voor stap zorgvuldig vorm met alle betrokkenen. In deze brief nemen we u mee in de ontwikkelingen, de thema's die daarin spelen en geven we een update van de indicatieve planning. Deze planning blijft indicatief, vanwege de genoemde complexiteit.

Sinds de vorige voortgangsbrief hebben we goede voortgang gemaakt met het opstellen van de uitgangspunten voor de verkoop van het beoogde perceel op Tolsteeg en zien we de eerste ontwerpschetsen van de nieuwe inrichting. Het proces met betrokkenen (gemeente, VUMO, buurt) blijft complex en vraagt soms meer tijd dan vooraf gedacht. Ook is de provincie betrokken in verband

met de administratieve beroepschriften tegen het raadsbesluit van 3 februari 2022 en loopt er een gerechtelijke procedure die aandacht vraagt. In deze brief gaan we nader in op deze onderwerpen.

Terinzagelegging concept Integraal Programma van Eisen (IPvE)

In het [concept IPvE](#) is beschreven onder welke ruimtelijke en technische voorwaarden de gemeente de grond aan VUMO wenst uit te geven. Daarbij is als uitgangspunt genomen dat de gemeente het door uw raad aangewezen perceel verkoopt aan VUMO. De 5 parkeerplaatsen en een stukje groen bij de entree maken geen onderdeel uit van het te verkopen perceel. Die parkeerplaatsen met naastgelegen groen direct achter de slagbomen zijn namelijk voor algemeen gebruik van de hele begraafplaats Tolsteeg en blijven in bezit en beheer van de gemeente, net als de rest van de algemene begraafplaats.

Tot het uit te geven deel behoort wel de groenstrook die langs de islamitische begraafplaats loopt. Deze groenstrook maakt onderdeel uit van de bijzondere begraafplaats, zoals deze door de raad en later (als administratieve correctie) door de provincie is aangewezen. Een motie van EenUtrecht ([M124, 22 juni 2023](#)) om de verkoop van de groenstrook uit te stellen is door uw raad verworpen, dus is in het concept IPvE de groenstrook integraal onderdeel van het te verkopen perceel.

De realisatie van een Islamitische begraafplaats is een bijzonder project waarop de Wet op de Lijkbezorging van toepassing is die ons dwingt op sommige onderdelen af te wijken van het gemeentelijk beleid. In dit kader wijken we af van het beleid om geen groenstroken te verkopen. In het concept IPvE is wel als eis opgenomen dat deze groenstrook duurzaam in stand dient te worden gehouden als onderdeel van de groenstructuur Utrecht en als bufferstrook tussen de buurt en de begraafplaats.

Het concept IPvE is besproken met een deel van de buurtbewoners (die zich aangemeld hadden om hier verder over te praten). Ook VUMO heeft een reactie gegeven op het document. Deze inbreng heeft geleid tot een aantal aanpassingen in het concept IPvE dat nu ter inzage ligt. De zienswijzen die binnenkomen in deze inspraakperiode worden beantwoord in een reactienota en waar van toepassing verwerkt in het definitieve IPvE.

Buurtparticipatie

In de afgelopen periode zijn er twee overleggen geweest met buurtbewoners. In een gesprek met VUMO en een buurtafvaardiging van direct aanwonende bewoners hebben partijen nader kennis gemaakt en zijn vragen van buurtbewoners besproken.

Vervolgens heeft de gemeente de buurtafvaardiging en andere geïnteresseerde buurtbewoners uitgenodigd voor een gesprek over het concept IPvE. Hierbij is toelichting gegeven op de eisen die in concept zijn opgesteld bij de verkoop van de begraafplaats, inclusief de groenstrook.

Dit leverde veel gespreksstof op en we hebben veel kunnen verduidelijken, ook over de gebruiken bij een islamitische begrafenis. De inbreng van de bewoners is gebruikt om het concept IPvE aan te vullen en aan te scherpen. Niet alle punten die zijn ingebracht zijn overgenomen.

Samen met VUMO presenteren we op 9 november het concept IPvE en het inrichtingsplan aan de buurt. Dan kan men ook nader kennismaken met VUMO en beoordelen of het nodig is om nog een zienswijze in te dienen op het concept IPvE.

Inrichtingsplan begraafplaats

Op basis van het concept IPvE heeft VUMO een inrichtingsplan opgesteld. In het inrichtingsplan presenteert VUMO een groene begraafplaats, waarbij circa 1500 graven kunnen worden gerealiseerd in een parkachtige omgeving, omzoomt met een lage haag aan de kant van de algemene begraafplaats en met behoud van de bestaande groenstrook langs de openbare weg en de

achtertuinten langs de woningen van het Houtensepad. Het inrichtingsplan wordt getoetst door de gemeente op de eisen van het definitieve IPvE, alvorens wij een besluit nemen over de verkoop van het perceel grond.

Voor een deel van de groenstrook, namelijk langs de achtertuinen aan het Houtensepad, is een plan voor het toevoegen van extra beplanting gemaakt. Dit om de afscheiding tussen de tuinen en de begraafplaats dichter te maken. Voordat de grond wordt overgedragen, zal dit stuk van de groenstrook opnieuw worden ingeplant en gedurende drie jaar door de gemeente worden onderhouden, zodat de planten goed kunnen aanslaan. Dit plan wordt afgestemd met de betreffende bewoners en met VUMO.

Taxatie grondprijs, beoordelen exploitatieplan

Conform het raadsbesluit onderzoeken we wat een redelijke grondprijs is voor de verkoop van het perceel grond. Hiertoe wordt aan een externe taxateur opdracht gegeven de grondwaarde vast te stellen. We ontvangen van VUMO een verder uitgewerkt exploitatieplan dat toegevoegd zal worden aan de set informatie die de externe taxateur ontvangt voor de taxatie. Deze taxatie leidt tot een redelijk grondbod (conform artikel 40 lid 3 van de Wet op de lijkbezorging).

Juridische procedures

We hebben u eerder geïnformeerd over het provinciale besluit om het raadsbesluit over de aanwijzing van de islamitische begraafplaats en de bijbehorende indicatietekening te vervangen door een nieuw besluit waarin perceelnummer 2862 (gedeeltelijk) gewijzigd is in kadastrale nummers 1514 en 837 (gedeeltelijk) en 223 (gedeeltelijk) en de gemeentelijke kadastrale aanwijzing van Utrecht is gewijzigd in Tolsteeg. In september is een [tweede correctie](#) doorgevoerd. Hiermee is het besluit dusdanig hersteld, dat het conform de intentie van de raad is om het aangeduide perceel van de begraafplaats Tolsteeg aan te wijzen als bijzondere begraafplaats voor VUMO. Voor een verdere inhoudelijke toelichting verwijzen we naar de stukken die u als raad ook heeft ontvangen vanuit het college van GS (d.d. 29 augustus 2023).

Zowel BIBIN als een aantal omwonenden hebben een beroep ingesteld tegen het besluit van de provincie bij de rechtbank Midden-Nederland. Het beroep van BIBIN is gericht tegen het beslispunt om hun aanvraag niet te honoreren. Het beroep van de bewoners is gericht tegen (1) de instemming met het verzoek van VUMO om grond aan te wijzen voor het hebben, aanleggen en in standhouden van een bijzondere begraafplaats en (2) de aanwijzing van het perceel grond als bijzondere begraafplaats. Deze bewoners zijn van mening dat ze onjuist geïnformeerd zijn (door de verkeerde perceelaanduiding in het raadsbesluit) en hebben bezwaar tegen de verkoop van de groenstrook. Het ingediende beroep heeft schorsende werking en daarom treedt het provinciale besluit niet in werking. Dus zolang deze gerechtelijke procedure niet is afgerond kunnen we het besluit niet uitvoeren en loopt de realisatie van de begraafplaats vertraging op. Daarbij komt dat de rechtbank niet kan zeggen wanneer het beroep wordt behandeld. Daardoor kunnen wij het gevolg voor de planning niet inschatten.

Planning

Zoals eerder gemeld moet een aantal (deel)producten (die onderling sterk van elkaar afhankelijk zijn) afgerond worden om een definitief besluit te nemen over de gronduitgifte aan VUMO. Ook de juridische procedures vragen tijd en vertragen het proces. We verwachten begin volgend jaar tot de gronduitgifte te kunnen overgaan, onder voorbehoud van de voortgang en besluitvorming over de hierboven genoemde juridische procedures. Daadwerkelijke ingebruikname volgt dan een jaar later, in het eerste kwartaal van 2025. In de tabel hieronder is de actuele indicatieve planning op hoofdlijnen opgenomen.

Burgemeester en wethouders

Datum 26 oktober 2023
Ons kenmerk 11745756

<u>Stap</u>	<u>Planning op hoofdpijnen (indicatie)</u>
Beroepsprocedures bij Rechtbank	Loopt
Technische uitwerking inrichtingsplan en vrijgave concept Integraal Programma van Eisen	Q4 2023
Participatie buurtbewoners Tolsteeg	Q4 2023
Collegebehandeling IPvE, inrichtingstekening, beheerovereenkomst en gronduitgifteovereenkomst (afhankelijk van juridische beroepsprocedure)	Q1 2024
Bibob onderzoek (<i>doorlooptijd 16 weken</i>)	Q1 2024
Definitief ontwerp en opstellen bestek (VUMO)	Q2 2024
Voorbereiding technische en ruimtelijke aanpassingen:	Q2 2024
Vergunningsprocedure	Q2 2024
Start herinrichting/realisatie	Q3 2024
Collegebehandeling toestemming ingebruikname grond (<i>art 41 Wlb</i>)	Q4 2024
Indicatie mogelijke ingebruikname (<i>afhankelijk van verloop overige stappen</i>)	Q1 2025

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,